

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő kiadó tulajdonosnál ur. utca 335dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egybeitt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatos példányok csak csupán a bécsi cs. főpostahivatal útján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésért a pontosan közöltetik.

Testvér lapjaink jelen 2d. félévi folyamára az elkéstek még előfizethetnek akár a kir. postahivataloknál akár a szerkesztőségénél. 6 fr. p. p.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország: kinevezések; Országgy. közlemény. (P. m. köv. jul. 6d. ker. ülésben tartott beszéde az illirismus's horvátors. mozgalmak okairól adatkokkal együtt; jul. 13d. főrüdi ülésben folyt a közöns. sérelmek 's kívánatok feletti tan; ugyanaznap 's jul. 14d. ker. ülésben a keresk. vál. jelentése tárgyalatott 's a vámrendszer védvám által szabályoztatni elhatároztatván 5 fels. felírásban nyilatkozásra 's adatok közlésére kértetik; a' 2d. 's 3d. osztálybeli sérelmek tárgyalatása a' 7. 12pt.; Ipáregyleti 's testgyakorló-intézeti jelentés; Budapesti napló; Turócmezeyei közgyűlés: pótlóutasítások. Amerika (Trendkiv. congressus sept.; Ujyorkban német kivándorlók; Hayti Guerriert elnökeül ismeri.) Spanyolország (a' barcelonai ayuntamiento lakomat ad; marokkai szultán nyilatkozata; hadsereg Ceutába; a' minisztereket 8d várják Madridba.) Portugalia (Al - Miguel) Anglia (O'Connell póre a' felsőház előtt; Campbell temetése; titkos bizottmány a' levélbontási ügyben.) Franciaország (kamrai szóváltások a' kir. hg. dotatióját érdeklő monitouri cikkek iránt.) Szerbia (surlódások Hafiz pasa 's a' czigányfőnök közt; öszszeesküvés, elégtelenség, rablócsapatok) Görögország (Grivas elfogatása; az orosz czár a' görög alkotványt megismeri) Ertesítő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap. kir. fels. Gyurkovics Jenőt, a' görög n. egy. nemzeti tanodák fő felügyelőjét kir. tanácsos címmel méltóztatott kegy. díszesíteni.

A' nm. m. kir. udv. Kincstár a' Fialkovics János halála által megüresült ungvári kincstári sóárnok hivatal ellenőri állomásra ottani első írnök Gónczy Jánost, ennek helyére pedig ottani másod írnök Haraszhay Tamást alkalmazá; a' nm. cs. kir. udv. kamra pedig a' pozsonyi k. utazó postakiadóságnál megüresült tisztifőnökséget Pekle Fer. győri ellenörködő postatisztre ruházá.

Országgyűlési közlemény.

Jul. 6d. ker. ülésb. az illirismus's illetőleg panszlavismus 's horvátországi mozgalmak okairól P. m. k. köv. beszédet tartott. Az illirismus mindannyiszor megemlített, valahányszor a' magyar nyelvről vagy a' turopoljai sérelemről volt szó; és mind a' hazára, mind közvetve az ausztriai monarchiára veszélyesnek bélyegeztetett, de kimerítőleg nem tárgyalatott; mert azon jelenségek, mik Horvátországban mutatkoznak, csak részei az egésznek, az egészet pedig a' résznek alárendelni nem lehet. Azon idő óta érkezett a' magyar nyelv tárgybani ktr. válasza; melly noha minden kívánatokat nem teljesít, mégis biztosítással szolgál, hogy a' kormány nemzetiségünk kifejlődését, a' panszlavismus elleni kétes harcznak kitenni nem akarja; és a' körülmények illy helyzetében mondhatná tán valaki, hogy az illirismus 's panszlavismus feletti tanácskozások időntuliki és fölöslegiek. Ámde ha azon eszmének, melly e' két nevezet alatt foglaltatik, egész kiterjedését vesszük figyelembe; ha figyelembe vesszük, hogy a' gondolat maga, melly az eszmének lényege — ha a' külső jelenetek változtak is — el nem enyészett, és hogy fontosságát nem az egyes jelenetekben, hanem önmagában kell keresni; a' vizsgálódás sem későnek, sem fölöslegnek nem tartathatik; hogy ha ártalmasnak találjuk, az eszmének ne későn, és ne physical erőszakkal, hanem idejében és eszmével álljunk ellen. — Az illirismus't és panszlavismus't sokan ártatlan literaturai mozgalomnak tekintik. Hogy első kezdet ez volt: u. m. kimivelni 's mind inkább tökéletesíteni a' szláv nyelvet, elhiszem; de hogy jelenben ez már csak ürügy és fátyol, mellynek leple alatt az illir és panszláv társulatok szabad működhetést követelnek, és hogy az illirismus végcéljai egészen mások, vagy legalább mások lehetnek: teljesen meg vagyok győződve. Sokan az illir és panszláv mozgalmakat tisztán visszahatásnak tekintik, mellyet a' magyar tulbuzgóság idézett elő. — Hogy Horvátországban az illir mozgalmak a' magyar nemzetiség ellen visszahatási szint öltöttek 's az illir panszláv társulatok e' visszahatással menteségül élnek olly lépések igazolására, mik a' magyar és horvát, törvényileg és alkotványilag egyesített, nemzetek közt a' békét felbontották, a' kölcsönös jó érzeményeket megzavarák, ezt tudom; de a' visszahatás magában sehol és semmi tetnek magvát nem hordja, hanem legfőlebb alkalmul szolgálhat hogy azon mag, melly az idő által elvetetett, hamarabb csirázzék; hogy azon történetek, mik az idő méhében éltek, a' visszahatás által módosított jelenetekben tűnjenek föl. — A' francia forradalom alatt és után olly időszak következett az emberiség életében, midőn az em-

berek feledve, hogy a' gondviselés által külön nemzeti családokba alakítottak, csak emberi jogokról, csak olyas szab. melly az embert mint embert illette, gondolkotának; azon idősakra következett ez, mellyben nemzet és közállomány a' fejedelemben központosult. És ez időszak volt a' cosmopolitismus idősaka. Lecsilapulván a' francia forradalom hullámai, mik majd egész Európában felforgaták a' régi feudális viszonyokat, a' cosmopolitismus eszmék is szünni kezdenek, és ott, hol a' nemzetiség, hol a' nemzeti egység nem jutott örökségül az ugyanazon állományban levő embereknek, ezek ön egyediségük 's egyedi életük ösztönéből nemzetiségük erősítéséről, azok pedig, kik ugyanazon nemzetiség által egybeforrva, de külön állományokra 's külön polgári társulatokra valának szaggatva, o' külön társulatok egybeolvasztásáról kezdtek gondolkozni; az elsőnek példáját hazánk mutatja, mutatják Slezvig Dániában, a' Wallorok Belgiumban; a' másodiknak példáját azon csirájokban elfojtott törekvések, mik 1815. körül Németországban jelentkeztek, 's mellyeknek szép gyümölcsét a' német vámszövetség érlelé; példáját az 1821ben elfojtott olaszországi mozgalmak. Csuda é, hogy akkor, midőn a' nemzeti mozgalmak Európát keresztüljárták, ezektől érintetlenül a' szláv törzsek sem maradtak, és mennyiben a' panszlavismus és illirismus nemzeti élet öntudatra ébredésének jelensége, mennyiben a' szláv nyelv mívelését és tökéletesítését, az által pedig a' nemzeti szellemi élet sajátságos kifejlését tárgyazza, ellene észrevételt tenni nem lehet. De vannak tények a' világ történetében, miket, ha az emberiség kifejlődése ellen örök harcra folytatni nem akarunk, befejezetteknek kell tekintenünk; vannak viszonyok e' polg. társaságoknak mind kül-, mind belkörülményeiben, mik ezen polgári társulatok együtt és egymás melletti létezésének alapjául szolgálnak, és erőszak nélkül föl nem bonthatók; mennyiben tehát a' panszláv és illir mozgalmak befejezett tények ellen vannak irányozva, vagy eszmében az europai statuscsalád közéletének alapját támadják meg, annyiban azokat nem kárhöztatni nem lehet. De hogy a' KK. és RR. ne pusztá abstractióból, melly mindig egyedi felfogás színét viseli, hanem tényekből ítélhessenek: szabad legyen olly oklevelekre hivatkozni, mellyekben azok önmagok az illir és panszláv társulatok hősei által letétek. Ezek még nem cselekvések, hanem jövő cselekvések magvait magokban rejtő eszmék, magvai egy gondosan előkészített jóvendőnek, mik tettekben, ha a' turopoljai sérelmet, az 1842ki zágrábi tisztújítást és az evang. lelkeseknek ő felségéhez benyújtott folyamodását kiveszszük, a' politikai láthatáron még alig csiráztak föl; de mint eszmék, ha testté válnának, történeteket rejtenek magokban. Ez oklevelek azon szláv irodalomból vannak kieszelve, mellyet sokkal kevesebb ismerünk, mint viszonyainknál fogva ismerni szükség lenne; előttem is csak fordításban ismeretesek, és a' RR. engedelmével német fordításban fogom azokat előterjeszteni. — Tudtommal mind idősámitás szerint első, mind a' panszlavismus eszméjét legkiterjedtebb fogalomban felállított irodalmi munka azon költemény, mellyet Kollár János pesti egyházi szónok először 1827ben, később ismét 1832ben közrebocsátott. E' költemény anyagát teszi a' költő vándorlása mindazon helyeken, hol hajdan szláv törzsökök laktak, ugyszinte azon helyeken, mellyeket jelenleg foglaltak el. Bús andalgásokba merül a' költő, ha vándorlásában olly emlékre talál, hol a' szláv törzsökök, a' történetek változó folyása szerint, valamely csapás érte 's azon emlékeket, mik a' szláv törzsök nagy tetteiből vannak merítve, a' balsors emlékei mellett gondosan öszszeszedi. A' költemény elegiai 's illetőleg epikai részben magasztalja a' szlávokat, gunyolja a' németeket, gyűlölség, boszu 's utálat hangjait énekli a' magyaroknak. Ezeket tul felállítja eszméjét ama' szláv hazának, melly minden töredékit a' szláv nemzetnek egy szláv uralkodása alatt egybeolvasztván, kiterjedne az Uraltól az adriai tengerig, és Konstantinápolytól éjszak legtávolabb vidékére. Buzdítja a' szlávokat egységre, barátságra, öszszetartásra, és hogy kötelesek egymásért testvérekül a' közügyben vérükkel és életükkel áldozni; mondja: hogy a' munka nem könnyű, az akadályok nagyok, de nem legyőzhetlennék; mert a' szláv nemzet ha öszszetart, mint leghatalmasabb e' világon, minden akadályt képes legyőzni, azonban harcra 's küzdésre lesz szükség. E' küzdés célja mindazáltal olly

dicső és nagy, hogy nincs áldozat, mit meg ne érdemelne, és hogy nincs vétek, melly nagyobb lenne a' hűtlenségénél e' szent cél ellen. Mind ezek részint kesergő és mysticus szavakban, részint bosszuba 's gyűlölségbe mártott tollal, de mindenütt az emberi kedélyek felizgatására legügyesebb kiszámítással vannak írva. Mutatványul olvassa szónok az Iső ének 69. és 113. sonettjét; a' Ilik ének 191, 203, 239, 244, 257, 259, 260, 261, a' Ilik ének 270, 271, és 374. sonettjét; 's mindezt az előadottakhoz képest kísérelé magyarzatokkal. A' IVik énekre nézve pedig előterjeszti; mikép abban leírása foglaltatik a' nagy szláv hazája új világának. Mindazok, kik valaha egyellen versecskét írtak, miáltal a' szláv irodalom bővített, sőt még élő írők is itt gyűltek öszve Szlavia trónja körül, mint egy dicsőített hazában. Ezek közt Konstantin, Sándor és a' szlávok gyöngye Miklós az orosz uralkodóházból. Nevezetes, hogy midőn Konstantinnak, ki kegyetlenségei által a' lengyel forradalom kitörését leginkább sietteté, Szlavia istennő maga koronát és trónt készít, a' szerencsétlen Platter grófné, midőn az elvesztett csatából megérkezik, a' szláv mennyből visszautasítatik. Miért? mert „die Schwester gegen ihre Brüder, die Slaven gegen Slaven, die Polien gegen Russien kämpfte.“ Midőn egész művelt világ részvétre gerjedt — mond a' Viertheljahrchrift — hogy a' lengyel nemzet sirjából föltámadva, életért 's szabadságért küzdött, midőn a' lelkesedésnek az óriási erő elleni küzdelmit, az europai újabb történetek e' nagy tragodiáját, mindenütt legalább fájdalmas szerencse-kívánással kísérik: a' költő keblében nem volt képes emelkedni az általános rokonszenvennek legkisebb szikrája sem; és midőn Varsó bevétel után a' forradalom elfojtatott, ismét e' szerencsétlen kimenetele a' jobb sorsra méltó küzdelemnek, nem volt képes kicsalni a' költő kebléből egyetlen sohaját a' részvétnék; mert e' nagy vitában szláv szláv ellen vitt. Az elmagyarázhatlan orosz sympathia megmagyarázza azon függetlenség és szabadság eszméjét is, melly a' panszláv irodalomban gyakran előfordul, megmagyarázza azon buzditás értelmét is, miszerint idegen elnyomás ellen egymást segíteni kötelesség. Igenis! van a' függetlenségnek és szabadságnak egy neme, mellyben egyes töredékek önálló életet folytatni megszünnek ugyan, de a' nagy szláv hazába beleolvadván, ennek függetlenségében, megszabadulva idegenek uralkodásától, új életre ébrednek. Vik ének az Acheron. E' felett szónok röviden elhaladván, beszédét ekkép folytatá: Hogy ez eszmék nem csupán költők álmaiban élnek, hanem átmennek az irodalom azon mezejére is, melly közvetlen az életbe vág, hogy átmentek a' journalisticába, a' népdalok poésisébe, következőkből világos: Szónok ismét olvassa a' Danica Horvátszka, Slavonszka, Dalmatinszka 1835. évi 34. számából azon cikket, mellynek címe: „a' mi nemzetünk, 's mellyben elszámlaltatnak azon tartományok, mellyeket a' szláv nemz. lak. u. Stírja, Karniolia Karinthia, Istria, Görz, Magyarország nyugoti része 1,240,000 lakossal, Horvátország a' határvéghegyekkel, a' tenger mellékkkel, a' bánás, Baranya, Somogy, Zala, Vas, Pozsony, Ausztria, Bosznia határiban 1,620,000 lakos 's ezeken kívül 194,000 görög nem egyesül lakos, Szlavonia 's szlavonai határorszék 500,000 lakossal, Dalmatia, az adriai szigetek lakosai azokkal együtt, kik a' török birodalomhoz tartoznak, r. katholicusok és görög nem egyesültek 485,000, a' Drina, Száva, Verbány és Hémus tájékan lakozók, mahomedánusok, r. katholicusok, nem egyesültek 450,000, Montenegro 100,000, a' szerbek közül 170,000, bolgárok a' Duna, fekete Balkán és Szerbia közt 550,000, az orosz törzsök, melly az orosz birodalomnak 70 milliót tevő lakosi közül 48 millió szlávot számít; de mennyiben nem szláv ivadék is, mind vallásra, mind nyelvre nézve meglehetősen russificálva van, mind ezek öszszeszeve egy millió fegyverest állithatnak. Olvasta tovább a' nagy Illiriához számított tartományoknak nyomtatásban kijött jegyzékét. Olvasott egy statistikai munkahirdetést, melly 1842ben Gaj nyomtató intézetében nyomtatott. E' munka az Illiriához tartozó 's illetőleg panszláv tartományokat ugy adja elő, mint az előbbi 's ehez monda szónok, a' panszláv országok földképe is megjelent. Olvasá az 1843. évi Danica Illyrsca 38. számából Kukuievics Iván költeményét, mellynek címe: „Üdvözlet Gajhoz“; Gaj Lajosnak 1840ben az illir irodalom haladásáról kiadott munkája 34.

lapján irottakat, 's a Danica Illyrsca 1841. évi 15. számában előforduló költemény némely részzeit. 'S hogy mindezek a 'journalistica mezején sem állapodtak meg, hogy Montenegroban, szerbiában és Boszniában tettleges föllépés is történt: bizonyítja a 'Danica Illyrsca 1842. évi 22. számában olvasható levéltörök, ugyszinte a boszniai helytartó basának a horvátországi bánhoz küldött levele. Már e két levéltörökéből is látszik, folytatás szónok, mikép a 'fenemlített előterjesztések nem pusztán a múlt felett, hanem egy a 'jövőben létezőtől czélra intézett előkészítések. Ezt tanusítják különösen Gáj Lajosnak 1841 kiadott, az illir irodalom kezdetéről, hadadásáról és jelentőségéről "czimü munkája 10, 13, 16, 36, 37, 45, 51, és 53, lapjai is; különösen a 45 lap, hol mondatik: mikép a 'szláv irodalom Európában ismeretes lenne, ha az emberek fáradságot vennének magoknak az orosz nyelvet tanulni, 's hogy e' tanulmány nem tekintve Oroszország politikai hatalma folytonos növekedésére 's európai befolyására, már magában is tudományos tekintetből nagy hasznu lehetne. Említi szónok a 'Danica Illyrsca 1842. 23. 's 31. számábani költemények közül különösen az utóbbit, mellyben mondatik: „a 'szláv nemzet nagy ujjá születését az ördögök minden ereje sem képes akadályozni, rettentő ítélet fog tartatni még, a 'gonosz lélek elsápad, 's megszűnik nyomor és siránkozás a 'szlávok közt.“ A 'Kols folyó irat 99. lapján pedig ez foglaltatik: „a '19dik század a 'szlavismus százada, mennyire csak a 'historia terjed, a 'szláv világ soha még illy fordulatot nem vett, ha csak Szvatopluk idejét ki nem vesszük, ki minden szlávot hatalmas uralkodása alatt egyesített 'stb. 'stb. Számtalan hasonló helyet lehetne még, mond szónok, a 'szláv irodalomból idézni; de nem akarja a 'RR. figyelmét tovább fásztani. En, ugymond csak adatokat állíték össze 's czélom az volt, hogy a 'RR. ez adatok után ítéljenek. Az illirismus és panszlavismus általános irányzatára nézve kitetszik ez adatokból: 1) Az eszmének nemleges oldala, miszerint a 'panszlavismus nem pusztán irodalmi tünemény, sem pusztán reactio; mert irodalmi tüneménynek a 'nyelv mivélésén túlterjedő tárgyai nem lehetnek, a 'panszlavismusnak pedig vannak; továbbá reactio az action tul nem terjeszkedhetik, a 'panszlavismus pedig Magyar- és Horvátország határain, mik közt lehetne egyedül szó a 'tulbuzgóság által gerjesztett reactorul, meszse tul terjed. 2) Világos az illirismus és panszlavismus életű eszméjének positiv oldala: egyesíteni a 'szláv törödeket egy nagy családban, alkotni egy szláv hazát, mint hajdan Szvatopluk idejében volt 's e' haza hatalmas, dicsősége fényes leend; tédet, fejet hajtanand előtte Europa, mert 80 millió lélek Europa népességének 1/3 teszi. E' nagy szláv család tagjai nemcsak azok kik szláv eredetűek, hanem azok is, kik az idő elforgása alatt szlávokká lettek, azok kik a 'görög nem egyesült egyházhoz tartoznak, az egyháznál egyebek pedig a 'nyelvnél fogva; e' haza tartományi nem csak azok, mellyeket a 'szlávok jelenleg laknak, hanem Kollár 191 sonettje szerint azok is, miket hajdan laktak, mert visszatorlás utján kiknemetek lettek, válhatnak ismét szlávokká. 3) Világos, milly indulatok hozatnak mozgásba, a 'nagy Szlavia képének fölmutatása által: u. m. a 'szlávok ropant számábani bizakodás, lelkesedés független nemzeti jövendő iránt, fölingerlése a 'boszunak idegen elnyomás ellen, 's hogy ezt csak testvéri összetartással 's ugy érhetni el ha a 'közhazáért, a 'szláv testvér szláv testvéreért vérevel és életével is áldozik. Minden balsors által okozott csapás édesíti a 'boszuvágy indulatát 's harcok és csaták jósoltatnak a 'küzdés terén, olly részint keserves panaszra fakadó, részint mysticus képekbe burkolt költői formák alatt, mik a 'képzelődést leginkább felgyújtani képesek, és népdalokba öntve, mik a 'közéletben legszélesebben szoktak elterjedni. — És illy alakban a 'panszlavismus, mint eszme megtámadja azon tényeket, miket a 'historia már befejezett, megtámadja azon alapot, mellyen a 'közállományok viszonyai nyugosznak. Tegyük fel egy pillanatra, hogy a 'szláv testvériség, szláv kölesönösség minden elszórt törödeket éltető szellemként keresztül hatja; hogy azon kölesesség-érzetből, miszerint a 'nagy Szlaviáért 's egymásért vérevel és élettel áldozni kölesesség; hogy azon kölesesség-érzet, mellynek egy egész erőssé forradása bálványzasi tárgyul állítatik fel, valóság lesz: mi fogna ezekből következni? A 'szláv nemzet törödekei összeolvadnak polgárilag is, mert a 'belső élet elvont képzet nem maradhat, hanem idővel szükségképen concret alakot ölt magára, és mivel tiszta szláv trón csak egy van, melly hatalmas és erős, a 'szláv nemzetiség e' trón körül fog csoportozni. Tagadják ugyan az illirek az orosz irányzatot, de mellözve Kollárnak 5 énekében feltehető jeleit, mire való emlegetése olly függetlenségnek, melly Europa jelen viszonyai közt nem eszkö-

zölhető? Hisz az irodalmi működések elnyomva soha nem voltak. Mire való ez orosz hatalomnak olly gyakori emlegetése? mire való a 'gyűlölség, melly az elnyomás és idegen elnyomó ellen szüntelen izgattatik? Nem tűnik ugyan ki nyomtatványokból az orosz tendentia olly világosan, hogy arról az illirismus eszméjét egyenesen lehetne vádolni; de hogy ez eszme más utakon terjesztetik, a 'r r a sem hiányzanak jelenségek; 's szónok kezei közt van egy tót dal, mellynek Gdik verse ekkép szól: „Csak szeressük egymást, az idő minden helyre hoz, királyunk lám kegyelmes, 's az éjszak e' mellett segítséget ígér, minden bizonynyal Szlaviánk felviruland.“ Van szónok kezeiben egy tanuvalomás is, melly a 'vizsgálódó kir. biztosnak adatott be, miszerint beszélgetés közben előhozott gróf K. Sz. által 1842. évi aug. 12. Zágrában, mikép az illirek törekvései az orosz segedelmével könnyen végrehajthatók, nem ugyan közvetlenül jelenleg, hanem majd ha az eszmék megértek 's valahol zavarok fognak támadni, mikbe az orosz beavatkozhatik 'stb. Van tovább egy más levél, mi által több hasonló beszélgetés tanusítatik. Megengedi azonban szónok, hogy az illir társulatoknak oroszszá lenni nem egyenes szándékuk, csupán annyit állít, mikép a 'szlavismus eszméjének, mennyiben alapja nemzeti egység, az orosz birodalmmal egybeolvadás idővel valamikor, ha az eszméből test válnék, mulhatlan és természetes következése; mert hogy a 'szláv nemzetek törödekei azon formában, mint a 'n o m e t nemzet törödekei szövetséges társulatot nem képezhetnek: ki ki álltaltja. Ha tehát igaz, hogy Europa jelen viszonyai a 'közállományok erejének kölesönös egyensúlyán nyugosznak; és olly eszme, melly az európai statuscsalád valamely tagjának tulnyomó hatalmat képes szerezni, ezen egyensúlyt, mint eszmét, megtámadja és azzal össze nem fér: ugy a 'panszlavismus eszméje, melly a 'szláv jelenleg különböző uralkodók alatt élő nemzettörödekeket egy nagy nemzettestbe alakítva képezi, az egyensúly eszméjét támadja meg. De e' lehető következmények az ausztriai monarchiát legközelebről érdeklik; mert azon tartományokat kivéve, mik Lengyelországból Poroszhozna jutottak, csak az ausztriai birodalom tartományiban vannak szlávok. 'S ha egykor a 'szláv nemzet testvéri egybeforrása szellemben már valóság lett; ha a 'szláv azon kölesesség érzetétől, hogy a 'szláv hazaért 's egymásért vérevel és élettel áldozni tartoznak, egészen át lesz hatva; ha a 'panszlávok értelmében vett nemzeti függetlenség eszméje benne már teljesen kifejlett; ha a 'szláv azon gyűlölséget, azon boszút, mellyre az illir irodalom minden soráiban nógatatik az idegen elnyomók ellen, lelkében erőteljesen felkeltette: mi lesz ekkor történetű? Emlékeztetem a 't. RRket, hogy én eszméről szolok nem cselekedetekről, 's az eszméknek, ha egyszer megérnek, lehető eredményt fejtegetem. Nem akarok gyanusítani népeket, mentse isten; de gyanusitom az eszmét, melly Europa békeségét 's a 'monarchia bátorságát támadja meg. Am legyen irodalom, miveltessek a 'szláv nyelv, ez mind meglehet, megfér azon viszonyokkal, miken az európai státusok egymás mellett állanak, de ha valaki ezeken tul terjeszkedvén, egy hazát állít fel törekvése czéljául, melly csak Europa romjain alakulhat: nem mondhatni róla, hogy ártatlan eszmét bocsát ki a 'világ piaczára, sőt ez eszmét megtámadni, kárhözhatni mindenkinek kölesessége, ki Europa viszonyainak felforgatását nem kívánja. Azt sem állítom én, hogy a 'szláv nép azon törödekei, mellyek velünk egy korona alatt élnek, ez eszméket már valósággal is elfogadták, távol legyen, én csak azon kevés egyedekről szolok, kik az illir és panszláv pártot képezik, ezek az eszme, ezek kívánják azt általánossá tenni, a 'vád is csak ezeket illeti. Azt sem állítom, hogy az eszmét, hogy irányzatot büntetni kell, tudom hogy büntetés alá csak cselekvések tartozhatnak, mellyek a 'fenálló törvényeket sértik, hanem azt állítom, hogy az eszmét meg kell ismerni, mielőtt tetté alakulna, hogy olly tetteket ne szüljön, mik a 'törvényt sértik, és pedig ismerkedjünk meg azért, hogy az eszmének idejekorán eszmével és ne physical erővel álljunk ellen. E' ténen önként fordul elő a 'kérdés: mit tegyünk? Mi Európát és a 'monarchiát illeti: nem dologom vizsgálni 's azon szűkkörben, mellyben tanácskozásink folynak, ezt felfuvalkodás gunya nélkül tennem nem is lehetne; csak példákat akarok felidézni. Azon mozgalmak, mik Németországban a 'nemzeti egységre voltak irányozva, megszűntek, midön Németország tartományai elkülönözött alkotványokat nyérnek; mert a 'nemzet vagy néptörök alkotványában külön tüz helyet lát, e' körül csoportozik és szereti öndolgait, bár kisebb körben, önmaga végezni; ellenben az olasz carbonarismus felől időről időre még mindig olvasunk. To-

vább a 'lengyel nemzet, noha szláv török, élet-halál-harcot vitt az orosz ellen, miért? mert a 'hajdani alkotvány, a 'hajdani függetlenség és szabadság emlékezete mellett harcolt. (Folytatjuk.)

A 'julius 13kán nádor ö fuge elnöklete alatt tart. 177d. orsz. frdi ülésben a 'közenséges sérelmek és kívánatok tárgyalása folytatattván, Borsod m. a 'gr. Ráday család könyvtára, a 'Kovachich levél- és okiratgyűjteménye 's a 'Drevenyákféle ásványgyűjteménynek a 'nemzeti museum számára leendő megszerzetésüket, és így 1ső Mátyás kir. könyvtára némely maradványinak azon könyvtárakból mellyekben találtak visszakeresését tárgyzó kívánatára nézve, a 'RRdek a 'választm. véleménynyel összehangzó üzenete olly módosítással fogadtatott el, miszerint a 'm. főRR. a 'Drevenyákféle ásványgyűjteményt is ohatják megszerzetetni; a 'Mátyás könyvtárát illetőleg egy püspök előadta, hogy annak a 'bolognai könyvtárban több maradványa levén, ennek megszerzetése iránt pápa ö szentsége lenne megkérendő; nádor ö fuge pedig jelentést tön, hogy Mátyásnak a 'braunschweigi könyvtárban talált könyvei iránt az ottani követtől azon értesítést vette, miszerint azon könyvek onnét csere utján visszaszerzethetők. Borsod m. a 't. czikkbe becsuszott hibák eltávolítására teendő intézkedést 's az 1840: 5d. t. czikkben történt hiba elenyésztését illető kívánatát tartalmazó pont alkalmat nyújtott sajtóköri nézet 's véleménynyilvánításokra; egyik rész tagadá, másik erősíté a 'censura törvényszerűségét. A 'RR. véleményére nézve egy gróf a 't. czikknek sanctionáltatásuk előtt választmány általi megvizsgáltatásukat indítványozta; azonban egy nagy tekintetű e. tag azon javaslatához hajlott a 'többség, miszerint a 'nyomatásba csuszott hibák, a 't. czikk végén emlittessenek meg. Az érintett czimnek a 't. czikkbe vételéből eredt sérelem iránti rdí nézet 's t. javaslatához pedig nem járulhatnak a 'főRR. Az utlevél körül keletkezett sérelmek orvoslását illető 4. pontra adott 's a 'RR. által elfogadott választm. vélemény mellett többség alakult. Berég, Zólyom és Máramaros megyéknek a 'sajtók 's megyék közti levelezések szabadságán ejtett sérelmek miatti panaszát tartalmazó 5d. pont körül egyik részről mondatik, hogy a 'megyék határok közt egymással levelezhetnek, de Zólyom megye ellenében ollyasmi tagadtatott meg a 'censura által, mi a 'fenálló törvények ellenére történt. Máramarosra nézve pedig, hogy az ö felségéhez felterjesztendő kinyomatása nem szükséges, 's továbbá hogy a 'publico-politicus dolgok kinyomatása felett a 'könyvvizsgáló szék ítél, ha a 'megyéknek teljes nyomtatási szabadság adatnék, akkor akárki fogván a 'megyében folyamodhatni, ha többséget nyerend, bármí tartalmaz munkát világra elibe bocsáthatna, a 'megyei határozatok praeventiv censura alá vetésének védője azt is felhozták, hogy nem a 'személyt hanem a 'tárgyat akarják az alá vetni. A 'választm. 's RR. által elfogadott vélemény pártolói pedig a 'sérelemet nem abban látták, hogy bizonyos tartalmu levél, hanem hogy egy megyei hatóság határozata tiltatott el, 's hogy a 'megyei autonomia censurái tekintély a 'tal nem korlátozthatatik; az individuum 's megye közt különbség van; az individuumnak kell censura, különben korlátozatlannul zavart okozhatna, de arra törvény kell, hogy a 'zavargást magában foglaló tanácskozás megsemmisíttessék. A 'megyét se praeventiv se repressiv censura nem korlátozhatja. A 'censura resfacti 's csak ususnál fogva létezik, ha ezen usuban változás történik, azonnal sérelem; felhozták a 'berégi megtiltott 's a 'primásnak nyomtatásban keringelt körlevele közti hasonlóságot, 's hogy egyoldalú és részrehajló a 'censura fellépése, midön tiltakozása csak a 'megyei határozatra szorítottatik, holott rossz érzelmeket gerjesztő más levelek szabadon kinyomatnak. A 'cs. i püspök értelmében alakult többség az érintett pontbani előterjesztéseket a 'választm. 's Rk véleménye ellenében nem fogadta el sérelmekül.

A 'ker. ülésben az orsz. gyűlési szállások szabályoztatása 's bérök fizetése iránti felirási javaslatban kerületileg tett módosítások hitelesítése után a 'kereskedési választm. vámrendszer iránti véleménye 's törv. javaslatát felett folytatatták a 'tanácskozás, mellyet Z. követe nyitott meg; szólna a 'választmány által meggyőző okokkal támogatott vámrendszer ellen; ezen rendszer baráti, ugymond, azon okkal harcolnak mindig, mikép többet adunk idegen árukért, mint sajátunkért beveszünk; szoló elszegényülésünk okát azon körülményben látja, miszerint az Ausztriába kimenő jövedelem 8 millióra, idegen tőkék kamatja 2 mill. az absentisták által évenként elkölteni szokott pénz 3 vagy több millióra rug; nézete szerint ezen csatornákat kelene legelőbb is bedugni. A 'vérvámrendszer baráti,

folytatá, Colbert rendszerét követik, mely Liszt szerint Magyarország jelen viszonyaihoz éppen nem alkalmas. Igyekezünk megállapítani azon közintézményeket, melyek a statusgazdaságot biztos alapra helyezik, tartjuk meg a jogalapot, miszerint a külkereskedés kölcsönös egyezkedés útján létesíttessék. Legfontosabbnak tartaná, ha az iparemelés mellett a földmivelés hanyagoltatnék el, miben minden ereje van e' nemzetnek; és ha mi védvámral zárkozunk el a természeti erőinket vásárló nemzetektől, ne véljük: hogy ezek hasonló retorzióval nem fognak ellenünk élni. Főkellékek: a' real iskola, az iparúzó kiképzése, mi nélkül a' védvámrendszer távolról sem segít. A' dolgok e' stadiumán sem látja szónok későnek azon felirást, melyet még országgyűlés e lején kellett volna fölterjeszteni, melyben helyzetünk élethíven rajzoltassék, a' kormány nyilatkozásából megfognók látni: akar észilárdul valami üdvöst nemzetünkre nézve, s ekkor kezdetünk viszonyink rendezéséhez. T... követe nem tekint új experimentumnak a' védvámot, miután Ausztria is ipara virágzását ennek köszönheti; mint alkotmányos ország polgárja méltóbb lépést akar tenni az egyezkedés útjánál, mely által mintegy törvényesíttetnék a' méltánytalan velünk bánás. — Kérde szólni, a' 140 millió statusjövedelemről nem elég Magyarországtól a' dohánymonopoliumból 10 mill. a' 22. mill. sójövedelem, a' kamrai jóságok, lotteria 'stb. holott a' st. adósságok kamatai Magyarországot nem érdeklik, holott tisztviselőinket magunk fizetjük, ezenkívül a' cultus 's növelés is bőven ellátatva? Állítsunk védvámot, egyesüljünk magunk közt iparemelés végett, viselvé h a z a i gyártványokat. Ezután egy más megye követe emelt szót, előrebocsátván, hogy elfogulás nélkül a' tárgyhöz alig szólhatni, mert tömördek teendők közt azt egymásután meghatározni igen bajos, de még inkább, mivel e' téren, mint magáról vallja, még avatatlanok vagyunk. A' moralis haladás a' materialissal oly szoros összefüggésben nincsen; mert habár minden törvényi anomáliáink megszüntetnének is, materialis tekintetben azért még is oly sokat nem nyernénk. Említették a' növelés: ha az érdek terére megy által, ugymond, látja, mikép a' nemzetet iskolában nem növelhetni, növelik azt az élet 's institúciók. A' külföldi cikkeket meg kell drágítani, hogy így a' hazaiak consumtiója növekedvén, a' productio emeltesse. A' választm. munkának két része van; egyik a' mostani állapot festése, másik: hogy mit kell tennünk, 's ez practice megfajtható. Protestatiókkal nemzeti jogokat fenntartani ugyan, de nemzeti jóllétet teremteni lehetetlen. Sok gyakorlati nehézség van itt, mert közjogi tekintetben concessio lehetnek, de kereskedésben nincsenek; úgy induljunk tehát el mikép magunk előtt a' haladás útját el ne zárjuk. A' vámról nézve azt jegyzi meg szólni, hogy a' mennyiben ezt úgy is tekinthetni, mint kormányzati kiegyenlítő's jövedelemrendszert; ezt megváltani lehetetlen, minthogy azt nem számíthatni ki. Smith Ádám rendszere a' szabad kereskedelemre nézve a' Liszt systemájához úgy áll, mint természeti jog pozitív jog ellenében, melyhez szükség ugyan a' köztörvényeknek alkalmaztatniok, de mihez, ha minden nemzet alkalmazkodnék, okvetlenül vesznie kell. Mondatik: hogy Liszt Magyarországot védvámral biztosítani szükségtelennek látja, de az írónak hitelt vigyázva kell adni. Az angolok Smith tanítványi, igen! mert kereskedésük bátran versenyezhetvén, a' szabad kereskedéstől nincs okuk félni. Mi a' tegnap egy érd. követ által ajánlott vámegegyesületet illeti, itt a' fogalommal szükség tisztába jöni. Jó ez, folytatá az érd. követ, hol több status egy systemával védi magát idegen országok ellen, de hisz Ausztriának Magyarországgal együtt már van vámszövetsége, egy levén Ausztriának és Magyarországnak váma a' külföld ellenében; tehát B...g kívánata utóbb is az Ausztria és Magyarország közti vámvizonyok rendezését célozza. A' védvámrendszernek úgy mint a' munkában felállított, egy nehézsége van, t. i. mint a' magyar király a' magyar vámrészt megváltoztatná, más oldalról az ausztriai császár az ausztriai vámrészt is meg fogná változtatni, mi által kereskedésünkre rosszul ható összeütközések történnének. Ezt úgy látszik feledé a' választmány. A' rövidebb utat ohajtaná, mond szólni, kifejtve t. i. valamivel rövidebben mint a' választm. munkában van kereskedésünk 's iparunk jelen állapotját, s kérjék meg a' felségét, hogy méltóztassék kiküldeni egyedeket, kikkel alkudoznunk lehessen; ha ez az országgyűlés vége miatt nem történhetnék, biztosítsuk legalább azt, hogy a' vámkat minden pillanatban ne lehessen változtatni, ennek nem sikerültével hasztalan iparkodásunk 's ekkor nem levén hatalmunkban határszálon állítani sorompókat, állítsuk fel azt házunk küszöbén." P. megye köv.

ezen javaslatának pártolására Gy. és S. megyék követei álltak fel, az utolsó legelőbbazonkérés iránt akarván tisztába jöni a' kormányval: van e' szüksége mulhatlanul a' vámrészt, a' szegényülés fő okának a' fenálló szerencsétlen vámrészt tekintni. Ezután a' jegyző emelt szót, mondván: „a' választmányi vélemény több oldalról támadtaték meg. Midőn Z. m. követe szólt, benne az ember egy angol parlamenti tagot képzelt. Anglia, míg ipara ki nem volt fejlődve, védvámrendszer követett. Z. követe tagadta, hogy az ausztriai kereskedés ránk nézve oly nyomasztó: tekintse meg csaka véleményhez csatolt 4d. tabellát, látni fogja a' mérleg szomorú állását. Fél Z. a' védvám által felidézendő reactiotul is: de ez kezdete egy bizonyos harcznak 's mindjárt elein azt mondanók: mi ebben győzni nem akarunk? Elkülönítvén a' kérdéseket: abban mindenki megegyezik, hogy a' magyar törv. hozásnak joga van vámjait rendezni; tagadhatlan az is, mikép a' müipart elő kell segíteni. Ennek módjában különbözünk. Az eszközöket három, u. m. a' jogosság, haszon és kivihetőség szempontjából kell tekinteni. Az elsőre nézve megállapítandó, hogy a' vámszabályozás a' magyar törvényhozástul soha el ne vonassék; de ha közös vámok lesznek, megtarthatja e' jogát azon kormány mellett, mely talán — mint éppen azon ellenző urak mondják — saját viszonyokat sem engedné szabályoztatni. A' haszon szellemi 's anyagi. Nem kell azt, miként Z. követe mondá, egészen szem elől téveszteni, e' részben csodálni tudja az isteni gondviselést, mely szellemi önállásunkat éppen őrizte meg. A' német vámszövetségről szólni, folytatá szónok, felejtik azt, hogy az egy nemzeti elemből áll. Ha mi Ausztriával társulunk, és Ausztria a' vámszövetséghez csatlakozik: elérí a' német nemzet mit annyi év óta fegyverrel kivíni nem tudott; akkor Magyarország lenni megszűnnék. A' vámegegyesülésnek azon haszna hozaték föl, miszerint a' mellett leend gyáriparunk, de ez csupán hypothesis és kérde: miért rem támadt Gallicziában, Angol, Porosz, Orosz-, Franciaországokban előbb ipar, mint megvédezték; mi tennénk e' részben kivételt? B...g követe termékinkek jobb árt jósol, ha a' vámok megszünnék. Szólok kételkedik. Igaz, hogy a' gyártványok ára az első években valamivel főlebb szólnék, de a' vesztesség csak investitio lenne, 's növekednék a' status jóllét három tényezője: a' földmivelés, kereskedés és müipar, mely leginkább jövedelem. A' kivittl illetőleg pedig az ausztriai vámt védi az ausztriai földmivelőt 's gyárost Magyarországot irányában, 's haszon háramlik belőle a' kormányra, mert amazok többet producálhatván, rájuk több adót vehet; ha a' vámsorompó lerontatik, elveszt egy kis vámjövedelemet, el sokat az adóbul, képzelhető é, hogy karpótlás nélkül megszünteti azt a' kormány? Ha a' sorompók megszünnék, legelsőben is a' magyar ne talán fizetendő adó az ausztriai deficitre fogna fordítatni 's nekünk semmi hasznunk nem lenne belőle. A' védvámot létesíthetlennék tartják, történnék hát ez fokozatosan, p. o. ha a' 11. millió, mi szűcs, szabó, varga-'s más művekért — melyek hazánkban is elég mennyiségben 's jóságban készíttetnek — országunkban marad, már ez által is tetemes nyerenünk. Mondatik: hogy a' védvám ellenkezik a' szövetség eszméjével, — hiszen Ausztria ellenünk jelenleg is azt használja. Szomorú állapot, hogy egyik nemzet iparának emelése által a' másik veszt, pedig a' fenálló rendszer által az ausztriai kormány oly helyzetbe jött, hogy nekünk nem használhat, ha csak többi népeinek nem árt. Első és fődolog el nem csüggedni! egy pusztá, bármi ezikornyás fölírás nem használ még most, használna tán jövendőre, ha a' körülmények változandának. A' kivittlre kézve: egyszerű a' dolog azon német közmondás szerint: élni és élni hagyni. Engedjenek nekünk is a' szomszédok némi tért a' gyáriparban, ez kifejlődvén, aztán lehet szó az egyesülésről. Egy szomorú symptoma fölött lehetlen mond szólni nézetét ki nem mondani. 1836ban az orsz. gyűlés executionalis — 1840ben váltó törvényt hozott, 's ezeknek következtiben egymásután doboltatnak el a' nemesi javak, van rémülés 's feljajdulás, 's mivel a' kés annyinak nyakán, ennek oka az, hogy a' constitutionalis jogokrul sokban oly könnyen lemondunk! Pártolja a' választmány elveit, csupán a' vámszabályozatra jegyzi meg, hogy arra az adatok megyei levéltárakból 's némelyi rendeletekből vétettek; ezekből csak egy ker. választmányi dolgozhatott, de nem dolgozhatnék ezen testület. Fölírást javasol, melyben előterjesztvén az ország jelen szomorú állását 's a' jelen vámszabályozat abnormis állapotát, kimondaná, hogy vámtarifánkat a' müipar védelmére még az országgyűlésen akarjuk szabályozni, mi végre a' szükséges adatokat ő felségétől kikérnök. Ezt tevé,

mindjárt az első lépéssel nem fogunk a' jog teréről el távozni. K. érdemes követét Sz. m. köv. váltotta fel, ki csak valószínű 's nem álom eszmék iránt akarván energiát kifejtteni, létesíthetőnek a' b...gi követ által ajánlott tartja: előbb a' hitelt akarná szólni biztosítani, azután a' müipart gondjai alá venni. E' végre első teendők: az aviticitás eltörlesztése 's jó közlekedési eszközök létesítése. G. U. és N. m. követei a' ker. választmány nézetein alapuló k...i indítvány pártolására nyilatkoztak. E. m. követe pedig küldőinek azon utasítását adta elő, miszerint azok országunk boldogságát az Ausztria és Magyarország közt fenálló sorompók lerontatásában találván, egyezkedési 's alkudozási utat kívánunk választani.

Julius 14kén vasárnapi szünet. A' július 15kei ker. ülésben elnökök: Ghiczy Kálmán (Komárom) és Vukovics Sabbás (Temes); jegyzők: Ghiczy és Szentkirályi. Tárgy: a' kereskedési választmány jelentése. A' k. városok rendezését tárgyzó 4dik üzenet hitelesítése. Az elnökség jelenté, miszerint személynök ő excejával orsz. ülésnek holnapután leendő tartása iránt értekezett. Folytatván a' kereskedési választmány vámrészt illető véleménye 's törv. javaslata fölötti tanácskozás, az eddig — érintett tárgy körül nyilatkozott követelelő adtákegy v. más oldalról megtámadott nézeteik védelmét 's tevék czáfolataikat adatok és combinatiók által. Ezen czáfolatok 's megjegyzések egyik 's nagyobb része K. m. indítványa ellen volt irányozva, melyek által az indítványzó ellenészrevételek adására lön felhiva. Lényegben új elvek azonban a' választmányon K. köv. által commentált 's testesített véleménye 's nézetei ellen nem állítottak föl, sőt az e' napon nyilatkozók, majd minden kivétel nélkül, kijelentésük szerint is csak árnyéklata, színezete a' véleményeknek tevék különbséget, K. indítványához hajlottak, mely a' RR. által minden további vitatás nélkül közfelkiáltással el is fogadtatott. Ezen indítvány lényege: felírás fog ő felségéhez terjesztetni, melyben az ország, mostoha körülményei, a' vámvizonyok által felidézett szerencsétlen állás lerajzoltatván, a' ker. választmány munkájában foglalt elvek 's nézetek kifejtetnek; azonban törvényjavaslat-felterjesztés nélkül kimondatván a' felírásban azon kívánat, hogy az ország RRei a' vámrészt még az orsz. gyűlésen 's védvámi szempontbul szabályozni kívánják, melyek nézve nyilatkozást és szükséges adatokat kérnek ő felségétől. Ezután a' kir. városok rendeztetése iránti 4dik üzenet hitelesítettvén, a' főfelügyelői hivatalt tárgyzó pontban, ezen szavak után, „eddig váltott üzeneteikben“ következők: „melyeknél fogva a' főfelügyelőket ellenzik“ — kihagyattak. Ugyanott e' szavak után: „hogyha azok hiányát a' kormány“ jöni fog: „vagy a' törvényhozás“; ezen szavak után pedig: „a' megyei főispánok hatóságátul felmentettek“ járuland: „s illetőleg becikkelyeztettek.“ Utána köv. néhány sor, azon pontig, mely így kezdődik: A' KK. és RR. tehát 'sa't. kihagyatott. Holnapi ülés tárgya: a' középponti vasutársaság folyamodása, hitelesítés 's a' keresk. választmány jelentésének folytatása, jelesen a' központi müegyetemről vélemény tüzetett ki. —

A' jul. 15kei ker. ülésnek folyt. 7. A' károlyvárosi váltótörvénynek némelyeket, mik a' törvényhozó test bővebb rendelkezését igénylik, a' kapcsolt országok közgyűlésében előterjeszte t. i. Jóllehet a' váltótörvénykönyv 11dik részének 2d. cikke által a' károlyvárosi váltót. szék hatásköre Horvát és Slavonia orsz. határezeire is kiterjesztetik, még is a' katonai határvidékre néz e' a' váltókezelés iránt törvényben semmi határozat sem fordul elő; de maga a' váltótörvénykönyv annak keblében sem hirdettetett ki. Azon esetek pedig, melyekben a' törvény rendelkezése hiányzik, következők: a) A' vég helyekeni rendszer szerint a' házigazda illető házfelmegegyezése nélkül semmi adósságot nem tehet; ama gyorsaság pedig, mely a' váltó-kezelésnek járnia kell, azt kívánja, miszerint azon megegyezés a' váltóban irántessék; illy esetekre nézve, valamint azon kérdést illetően is, vajjon ki tartozik az érintett megegyezést kijelenteni? semmi rendelet sem található a' törvényben; b) az I-ső rész 14dik szakaszában h) pont alatt az irni nem tudó egyedek iránt a' váltóhitelesítés módja határozatlik; szükséges tehát nyilván kijelenteni: ki által kívánja a' törvény ezt a' katonai ezredekben leginkább pedig a' századokban teljesíttetni. c) Vajjon ki tartozik a' katonai határvidéken az olvasokat fölvenni, váltói letéteményeket magához venni, a' perbe idéző leveleket kézbesíteni 's az ítéleteket végrehajtani? az sehol sem érintetik. d) A' határőrök által birt telkek ő Felsége hűbérjóságát képezvén, vajjon az ingó javak hiányában a' váltói végrehajtás ezekre is kiterjeszthető é? azt azon oknál fogva meg

kellene határozni, mivel a váltó-hitelezőknek pontosan tudniok kell: az érintett határörzöknek veszedelem nélkül mennyit hitelezhetnek. e) A váltótörvényeknek katonai határvidéken kihirdetése elmulasztásából pedig azon kedvetlen követelemény foly, hogy ezen kir. váltó-törvények által a véghelyeken lakó egyedek ellen hozott ítéletek különben végre nem hajthatnak, hanemha a magyar váltótörvények által a katonai közönséges főbbviteli törvények kérésükre az iránt. Már pedig ez mind az 1840: 15. t. cz. mind a váltótörvénykönyv II. része 6dik szakaszával, melyben a magyar váltótörvények a katonai határvidékre is kiterjesztettek, mint végül a II. rész 149. 's több ott megemlített szakaszival is, melyeknél fogva a rendezett tanácsal ellátott mezővárosokban a magyar váltótörvények által hozott ítéletet, az illető váltótörvényeknek azonnal átküldendő megkereső levele mellett az érdekelt mezővárosi tanácsok végrehajtani tartoznak, sőt az 1791: 10d. t. cz. melynek rendelkezéséből Magyarország és a hozzá kapcsolott részek, hová azoknak katonai határvidékei is számítatnak, mint független 's önálló országot képezők saját törvényei szerint, nem pedig más tartományok példájára kormányoztatnak, homlokegyenest ellenkezik. De azonfelül is ezen szövevényes ut az ítéletek végrehajtását sokkal tovább halasztja, mint sem azt a győztes fél biztossága engedné. A váltótörvénykönyv kiküldetése és szoros megtartása tehát a katonai határvidéken mindenek előtt sürgetendő. f) A tartományi és katonai véghatárhatóságok közt sokféle viszonyok fordulván elő, az 1840i 16. 17. 18. 19. és 20dik t. cz. a határörzökre is kiterjesztetni indítványoztatnak; a fenemlített véghatárokat érdeklő eseteken kívül. g) A váltótörvénykönyv II. részének 4dik szakasza alatt rendelkeztek: hogy midőn a külföldön véghezvittnek törvényes következményről van szó, a kül- és belföldi váltótörvényhozás közt előforduló különbségre hivatkozó fél azt az illető külföldi váltótörvények tanulevelével bebizonyítani tartozik; egy hasonló törvényrendelet II. részének 116dik szakaszában is előfordul. Az ausztriai törvények azonban az ott divatban levő szabályozó rendeletek által, minden bizonyosággal kiadását eltiltatják, 's így a perlekedő felek lehetetlenre köteleztetvük; minélfogva ezen törvény rendelkezését, vagy pedig az ausztriai törvényeknél divatban levő szabályozó rendeleteket kellene megmásítani. h) Több ízben oly esetek fordultak elő, miszerint a perbe idéző levelek kézbesítéséről szóló bizonyítványok az illető törvényhatóságok által csak a kitűzött időhatár elforgása után küldettek a károlyvárosi váltótörvényekhez 's azért az idővesztéssel és költségek halmozásával új megjelenési időhatárt kelle kitűzni. Mivel pedig az ítéletek végrehajtása hátramaradásából, ugymint az idézőlevelek kézbesítésének is, eziránti bizonyítványok átküldetése elmulasztásából perlekedőkre kárháramlik; a váltótörvénykönyv II. része 173d. szakaszának rendelete a perbe idéző levelek kézbesítésére 's ez iránt kiadandó bizonyítványok átküldetésére is kiterjesztetni indítványoztatik. Azok, mik a határörzök váltóképessége, ovástétel 's vál. letétnék ki előtt történendő eszközése, a perbe idéző levelek kézbesítése, a váltói ítéletek végrehajtásának elmulasztása, 's végre a tanuleveleknek még nem történt kihirdetése, 's végre a tanuleveleknek az ausztriai törvények által megtagadott kibocsátása iránt fenébb érdekeltettek, az 1841. aug. 16. 1842. mart. 14. ugyanazon évi június 16kán, végre a f. évi mart. 23. kelt legalázatosb felírásukban a károlyvárosi váltótörvények által fölterjesztetvük, de eziránt még semmi kir. válasz nem érkezett. Vélemény: Az itt előszámlált kívánatok e, g, és h, pontok alatt a hazai törvényeknek a határ-vidéken kellő végrehajtását illetően és a károlyvárosi váltótörvényeknek siker nélküli felírásai után valóságos sérelmeket képezvén, azok őfelségének szükséges orvoslás végett felterjesztendők, a többi pont pedig, melyek t. i. a váltótörvényeknek újabb intézkedések általi pótlását szükségesítik, külön indítványozásra tartozók. Végzés: Helyes. 8. Károlyváros az egész magyar kereskedésnek áru- 's fohelyét képezvén magát ehhez illő helyzetére törvény által fölemeltetni, 's azon esetben is, hogy ha a belföldi természetvények külföldre kivitele ideig tilalmaztatnák, azon czikke iránt, melyek érintett helyre már érkeztek, azokatezeneműtilalomtól felmenteni kéri. 9. Kulpa folyón a katonairend által ujonnan felépített petrinai hid azon okból, mivel a hajók nagyobb vizállás esetében át nem mehetnek, a kereskedés hátramaradásának egyik főoka levén, ugyanezen hid vagy szabályoztatni vagy pedig eltávolítani kérik. 10. A Ludovicea ut visszaváltása a nemzeti kereskedés előmozdítása tekintetéből igen szükséges levén

a kapcsolott részek Rdei azt eszközöltetni kérik. 11. Eszék városa őfelségének és az országnak tett hiv. szolgálati tekintetéből még 1809ban sz. kir. városok közé soroztatván, annak t. könyvbe leendő iktatása, és orsz. gy. szavazatjoggal felruházatását érdeklő kívánat azon indítókbul is, hogy Pozsega városán kívül az egész környéken csak egy szabad kir. város sem létezik, ujlag eltörlészetik. Vélemény: Jelen kívánat az országgy. indítványozások sorába utasítottik. Végzés: Helyes. 12. Azon szegéniai altanoda, melyben diák nyelven kívül még a hajós mesterség és kereskedés tanítását is, mely az udvari haditanács parancsolatjából 1823ban eltörlötetett, visszaállítassék. Vélemény: Ezen igazságos kívánat egész kiterjedésben még teljesebbé nem menven, az orsz. Rdek pártolására ajánlja a választmány. Végzés: Elfogadtatik.

IPAREGYESÜLET. Akadályok miatt, miket az igazgató választmánynak legjobb igyekezete mellett sem állott hatalmában elhárítani, a tavalyi iparműkiállítás következtében kiadandó jutalmak kiosztása mindeddig elmaradván, jelenleg előleg is értesítettnek az illetők, mikint ez ünnepély a legközelebbi augusztusi pesti vásárkor fog megtörténni, ehézképest mindazon koszorúzottak, kik érdemeiket itt Pesten kívánják általvenni, ezennel felszólítatnak, sziveskedjenek ezen szándékukat alulírottal jó eleve tudatni, miszerint a szükségesek iránt ideje korán lehessen intézkedni. Kik nem a pesti ünnepélyben veendik át díjait, azok számára illető hatóságok utján fognak megküldetni. Továbbá alulírtak köteletségében állván az egyesületi részvevők teljes névkönyvét is összeszerkesztetni f. évre, tisztelettel kéri az egyesület képviselőit, valamint az ívtartókat is, sziveskedjenek az izekre aláírottak neveit minél előbb 's minél teljesebben beküldeni, pontosan kifejezve minden egyes névnel aláírása címét és évét, az aláíró lakhelyét és címetét, 's kivált a netalán már tett fizetéseket; minthogy a névkönyv tovább is rovatokkal leendvén készítve, a fizetéstelen évek rovatai betöltetlen fognak hagyatni, mely okból magoknak a törv. cz. részvevőknek is igen érdekőkben áll szivesen engedni az egyesületi szabályok azon rendelkezésének, miszerint minden évben pontosan befizetendők a járandóságok. A fizetések könnyítéséül a vidéki képviselő urak el vannak látva üres ellenlappal nyugtatóvevőkkel, sőt mennyire az alkalmak engedték, rendes, a részvevők neveire írott 's a pénztárnok által aláírott nyugtatókkal. Jul. Skán 1844. Csánády. Jegyző.

Testgyakorló intézet. Mult hó 23dikán tartatott gym. közgyakorlatok alkalmakor 113 ft. 's egy ismeretlen adományzásából 3 ft. jött be, melyből 40 ft. 6krnyi költség levonotván, a maradék: 75 pfo. 54 kr. az intézet alapítókéje nevelésére fordítandó kamatokra a takarékpénztárba adatott. Vereby, jegyző.

Budapesti napló. A nyárszak ugyancsak emberleni kezdi magát fővárosunkban, száraz forró napok, tikkadt rekkenő lég lankasztják a pezsög életet: üzlet, kereskedés sőt még mulatságok is ily rekkenéskor megrekednek egy időre. — A rossz világ azt mondja, hogy dalszínészek 's különösen dalszínészek is akkor szoktak leginkább megrekedni, nem midőn meghűtik magokat, hanem midőn egy kissé keltetnél jobban — fölhevűlnek. . . Bizony nehéz is volna elhatározni, mi okoz több bajt emberek közt embereknek, a hideg szív é, vagy az igen hővér? valamint künn a természetben a hó 's fagy é, vagy egy forró nyár perzselő szárazsága? Mostani nyárszakunknak legalább azon egy jó oldala van, hogy minden, de kivált lapiróink kik egész éven át a hidegség ellen panaszkodnak, talán csak megszűnnek legalább ideig óráig panaszaikkal, most nincs hidegség a publicumban, most minden ember hő kebelű! — Azt mondják, hogy pesti polgárok nem akarnak kikötötni (kikötöt építeni): sőt már nagyon is kikötöttek a vállalkozó részvevők társasággal, melynek egyáltalában nem akarják átengedni a kikötöt építését. A nyájas olvasó kérdezi miért nem? Az echo azt mondja: azért sem! Igen is, a pesti kikötök tárgyában lefolyt közgyűlésben július 10kén, a társaság a választ. polgárok, vagy sajátképen azoknak német nyelven hozzá intézett iratából megérté: hogy a vál. polgárság mindent akar, csak kikötöt nem, mert oly feltételeket szab a társaság elébe, 's olyakkal mellett akarja maga építeni, mik a létesítést egyik részről úgy mint a másikkól, mondhatni, egyenesen lehetlenítik. Drei Dinge nenn ich eueh inhaltschwer.

Választó polgárság, kikötöt, czukorgyár, Mind a három Pesten újító kézre vár. — Hja! a legdicsebb értelmiségnek is bajos 27tel 83 ellen boldogulni. — Mult héten fővárosunkban mulatott sir Robert Gordon, angol követ az ausztriai udvarnál, ki ide Pestre a földel által építés alatt levő lánchid 's felvirágzó fővárosunk egyéb mozgalmak megtekintésére rándult le Bécsből. Rövid idő mulatása alatt gr. Széchenyi István kíséretében többek közt hajó-

gyárunkat, a nemzeti színházat is meglátogató. — Gr. Széchenyi István, miután a pesti kikötöt tárgyában tartott gyűlésben részt ugyan nem vett de amaz épületes eredményeknek a vál. polgárság részéről, tanuja vala, ismét elhagyta hennünket, Czenkre rándulva, hova az őt látogatandó angol követ is siet. — A kimeríthetetlen mozgalma ó budai hajógyárban ismét két vontató gőzös készül, mindegyik 160 ló erőre, melyek a Pest és Lincz közti vonalra rendeltetvük 's a kereszt-ségben „Atilla” és „Bátor” magyar neveket kaptak. Hallomás szerint pályájokat már a beállandó őszszel kezdendik meg. — A fehér hajó című vendégfogadásban jelenleg egy utazó festő tartózkodik, természetesen csak mint a jó urak magokat hirdettetni szokták, rövid időig, mely alatt mind szállásán, mind azon kívül, a keleti festésben lezkeadásra ajánkozik. Nagy hangu hirdetése szerint nincs könnyebb dolog, mint az ő nehéz művészetét megtanulni, mert minden rajzölismeret nélkül is négy óra alatt mestereketni benne előre lefzetett 24 pengő forintért (szállására 2 forint) idegenek 's utazók azonban ha t. i. sietős dolguk van, úgy mond a hirdetés, egy óra alatt is megtanulhatják azt . . . mindent a 4 pengőért! — Pesti literatorikant egy-másután vizik a vidékre, t. i. alig mult éve, hogy Vajdat halászta el tőlünk Szarvas vagy sajátképen Vajda csabult a szarvasiakhoz, most legközelebb Bloch Móricz hivatott meg az ottani philologiai 's mathematicai tanszékre. 'S így a jövő évben Szarvason Vajda és Bloch karöltve fognak működni a tanítás mezéjén. Hiteles forrásból értjük, Vajdára még az igazgató-oktatói 's társintézeti gondnokság is ruhaztatott. — Utcaszögletinken ismét izlést tanusító újítást veszünk észre a hazánkból sok pénzt külföldre csaló lotteriák-hirdetvényei t. i. színezett fatáblákon kezdenek feltűnedezni, a helyett, hogy ragasszal tapasztatnának mint eddig a falakra. Ezen ez közönséges ragasztásnál sokkal czélszerűbb eljárás nemzeti színházunk czimlapjaival kezdék meg 's im a jó példa már is utánzókra talál. — Legközelebbi esőtörtökön igen kedélyes ünnepélyeknek valánk tanuji a budai hegyek közt, mely Erkel Ferencz nemz. színházunk jeles karmestere tiszteletére adatott. A maestro fővárosi számos tisztelői a lovagias szellemű P. Horváth László indítványára a közbenjárására Hunyady László koszorus szerzőjét egy igen nagy becsű, 's szép mint művésziileg jelesen készült arany-ezüst karig a g a t o p a l e z a v a l tisztelek meg. Az átadás a nyájas Zugliger bájós égboltozata alatt, irók 's művészekből állott válogatott körben, melynek a nemzeti színpadunkon vendégszerepeiket bevégzett derék 's jeles Ronconi szeretetreméltó nevével együtt nem kis dísz adott, egy P. Horváth ur által adott repkényes hegyi ebéd alkalmával történt meg poháremelések 's lélek- és szívmelőládomások közepett. A becses emlékjándék mintegy másfél lábnyi hosszú, két ujnyi átmérőjű, belül üreges seceptumot képez, fogantyúja egészen aranyból van, Magyarország ezimerét, művészi jelképeket 's a szerző munkáit képező, domboru vésművekkel ékesítve, a páleza egyéb része egészen ezüst 's felvégétől a fogantyúig igen szép kék zománc-szalag kigyózik végig, e szavakkal: „Hunyady László szerzőjének a nemzeti zene barátjai 184 . . . Emel a meglepetést az is, hogy a páleza közép táján kinyitható levén, belső üregéből mintegy 50 darab aranygördüle ki a meglepetett, érzései ööne által elfogódott, 's mélyen megindult maestro könyűjien, saját öröm könyűjink sugára török meg. Nem ér föl egy ily jelenet egy fél élet örömeivel! midőn honfoglalásának, műbarát a művészek ily örömet, ily szívűnnepet készű! Ilyekben keressetek magatoknak örömeiket 's dicsőséget, hazámiai! 's mindjárt nem lesznek oly árva-parlagok nemzeti művészetünk ápolatlan virányai! A megtisztelt maestroknak meg kelle igérnie, hogy Hunyady László legközelebb adatásakor ez emlékpálezával fogja karát igazgatni, mire előre is figyelmessé teszszük a fővárosi színházközönséget. Hiszszük, hogy kivált az első szék-sorok jó kapások lesznek. A jeles emlék nem azért becses, mert 50 aranyat rejt magában, vagy mert e egész értékben mintegy 100 aranya került, hanem mert hazafüli műszereket nyújtá azt a hazafi művészek érdemei méltánylatul, becses mert az aláírók nagyobb része mint látni alkalmuk vala, azon előkelő osztályából áll hazánknak, melyet eddig részvétlenség 's hidegséggel vádoltak nemzeti művészetünk iránt. Adja isten, hogy e szives hozzájárulás részűkről se első se utolsó ne legyen! — A magyar középponti vaspályákra nézve azon igen érdekes körülményt tudathatjuk olvasóinkkal, mikép a vállalkozó társaság a vasutépítés igazgatójának Zimpel Károly amerikai főmérnököt már felfogadta. Zimpel ur e napokban érkezett meg Pestre, innen mind két irányban t. i. Pozsony és Debreczen felé a pályavonalat már kitűzteni kezdé. Kinek ne dobogna fel örömben kebele, midőn az oly sokáig oly sokban hátra maradt hazát végre mégis egyben is másban is, csak ugyan valóban mozogni 's cselekedni látja! Itt a Budapestet saját képen a haza két részét összekapcsolandó lánchid, amott biztos reményben áll a flumei, itt a pozsonyi 's pest-debreczeni vasutak kapcsolatban mint hisszük Kliegl sikerülendő új vasuti terveivel (melyekről épen most halljuk, hogy Bécsben legfelsőbb helyről kinevezett szakértő választmányi vizsgálat alatt vannak, melyekre hihetőleg kizáró szabadítékot nyerend) mindezek, mily örvedetes jövőt ragyogtatnak szemünk elé! De mennyivel nagyobb, mert szellemi 's nemzetiiségünk legelső emeltyűjeként tekintendő fordulat más oldalról, azon bár egész terjedelmében nyilvánra még nem, de a nm. m. kir. Helytartótanácsához Budára már leérkezett legelsőbb határozat, mely a kir. egyetemre, akadémiákra 's 61 gymnasium közül a zágrábi kerülettel együtt 44re,

bár most még némi kivételekkel (miket legközelebb kiméritőleg közlendünk) kimondá, hogy azok jövő évre magyarul taníttassanak! Ime ismét egy nagy lépés előre, hosszú bujdosásunk után, az ígéret följé felé! 'S most még egy pár apróságot. — Budán az „Életképek“ szerint, egyesület van keletkezében, melynek célja hajadon hölgyek kiházásítása. A részvényesek száma alapszabályilag 500-ra van határozva, kiknek mindegyike leánytagtársuk férjhezmenetele alkalmával 1 p. főt, egyéb apróbb kiadásokra pedig évenként két ezüst huszast tartozik fizetni. Az 500 p. főt a férjhezmenő hölgy nászajándokul kapja; férjesülési szándékát azonban 14 nappal előbb az egyesületi elnöknek bejelenteni 's legalább hathónapi egyesületi tagnak lennie kell. Ha valamely tag nem megy férhez 's 500 főt már befizetett, férjhez menendőnek fog tekintetni 's az egész összeg neki kifizeteni. Az alapszabályok e napokban fognak felsőbb helyre fölterjesztetni. — A pesti új gyalog polgár katonaság díszes zászlóját Sz. István királyunk képe fogja díszíteni, a képet jeles Barabásunk eseteli, 's mihelyt készen lesz, még Sz. István nap előtt fog beszenteltetni. A Pesti Divatlap számára már Nagy Ignác és Kovács Pál is készen vannak e' művésznel, valamint hazánk egyik főrangú jelkes hölgye, a Császár Ferencz által kiadandó „Aradi album“ számára. — Ronconi és neje f. h. 18kán utaztak el, igen szíves emlékeket hagyva 's vive magukkal fővárosunkból. Erkel József a' minap ünnepélyesen megtisztelt, igen nyájas ebédrel viszonzá minapi tisztelőinek szívesességét.

Turóczmegyei közgyűlés. Május 13ki közgyűlésünket röviden vázolta tudósításom mind ekkorig e' lapokban meg nem jelenvén, minthogy gyanításom szerint az valahol eltévedt (ugy van) annak tartalmát, értesítésim összefüggése tekintetéből itt előrebocsátom, 's mivel ezen különben egy napos közgyűlés legfőbb tárgya pótlóutasítás vala, főleg csak erről szólnok; melyly is következőkben öszpontosul: 1) A' vegyes házasságokból születendő gyermekek iránt kötött szerződések a' gyermekeket egyiránt kötelezvé, mind azok, kik a' szülők által kötött szerződések bármikép kijátszására hatnának az 1647: 14. t. cz. által szabott büntetésben az ott meghatározott bíróság által marasztaltassanak el. 2) Az országgy. tárgyak hovahamarábbi fölterjesztése ő Fels. által meghagyatván, ehézképest, miután a' kir. előadások immár tárgyalattak, a' követek egyszerűsmin a' magányosak pénzbeli viszonyainak megállapítását, porták kiigazítását, 's Turcsek iránti vizsályos kérdésnek valahára elintéztetését, azon viszonyosságnál fogva, melyly 1790: 13. t. cz. sanctionáltaték, hathatósan sürgessék. 3) A' hadi adó mostani mennyiségben ajánltassék meg. 4) Szepesi XVI. város iránt Szepesmegye nézetei pártoltassanak. 5) A' váltótörvényszéki ítéletek végrehajtásakor a' felperes vagy annak ügyvédje utiköltségei gyakran az a' lap elmarasztalást kétszeresen is felülmulván, 's így kereskedést üző adózóink, csekélység miatt 's tudatlanságból sokszor tönkre juttatván, a' végrehajtás ezentuli módját az 1836: 15. t. cz. 21 § szelleméhez alkalmaztatni 's csak azon utiköltségeket, mik a' végrehajtást eszközli megvagy kerület határán belül elkerülhetlenek, kívánjuk számba vétetni. Öszintén legyen mondva, itt részünkről nem propter formam történik az adózóra hivatkozás, mert hála istenek nálunk még valami váltótörvényszéki elmarasztalás végrehajtásáról a' nemeség álltaljában mit sem tud, hanem a' dolog tényeken alapul. 'S eképeket előrebocsátván, jun. 17én kezdett és 28án eloszlott évnegyedi gyűlésünk eredményeit sietek kiemelni; mivel pedig szokás szerint jelen gyűlés törvényszékekkel volt öszszefüztve, a' politikai tárgyak koránsem valának olly halmazatúak mint talán a' gyűléstartás idejéből várni lehetne. Nevezetesbek sorába tartoznak következők: a) Bácsmegyei Pacsér helységében kir. fiskusra szállt egy részjóságot keblünkbeli Znióvárjalja mezőváros lakosa 's kereskedő Tocsek Mátyás kir. adományképen megkapván, arrul szóló adomány 's egyzersmind nemesi czimerlevél gyűlésünk másod napján kihirdettetett, 's így nevezett Tocsek Mátyás és annak 7fiái pacséri melléknével megyénk nemesi közé soroztattak. b) Tiszti főügyészünk által az árvák ügyeinek cél- 's korszerűbb elrendezése ujra indítványba hozott, mi némelly érdekes nyilatkozásokra szolgálván alkalmul, azon határozatot szülé: miszerint az árvák dolgaira nézve egészen külön jegyzőkönyv vitessék, 's mennyire az 1836: 9. t. cznek, tekintőleg a' nemtelen árvákat, ekkorig elég nem tétetett, annak rendelete járásbeli szolgabírák által nyomban foganatosíttassék 's jövő gyűlésnek e' részben jelentés tétessék. c) Fájdalommal értették e' megye Rdei azon jelentést, hogy e' megyét Trencsénygyűléssel öszszekapcsoló sztrechnoi utvonat, melyly alig három év előtt végkép elkészülvén, mind két megye adózóinak tetemes áldozatiba került, számos ígéret és szintannyi egyezkedések daczára Trencsénymegye ré-

széről annyira elhanyagoltatik, hogy mahónap bizony az egész közlekedés meg fog szakadni. Ezen jelentés meggyéket arra kényszeríté, hogy miután ismételt felszólításink becses szomszédinknál pusztán elhangzottak, a' dolgot orvoslás végett a' nem helytartó tanácsnak felterjeszszük. Uraim! panaszkodunk a' rossz utakról, 's im mit szólunk ahhoz ha a' kész jó ut, provincialis nézetekből, vagy inkább némelly egyesek érdekei tekintetéből, tönkre juttatni hagyatik 's az adózó verítéke. . . d) Követink felolvasott jelentéseik folytában oda utasítottak, hogy az országgyűlési szállások iránt rendelkezés, t. i. a' szobák mennyiségére nézve, a' megyékre bizassék, mindazáltal a' minimum három szoba legyen, a' szállások osztályoztassanak, 's állandó áruk határozatassék meg, következőleg a' munkálatbeli javaslatár semmikép ne fogadtassék el, mert ugyis, ha egyszer a' szállások fizetnek, az országgyűlés olly helyre nézve, hol tartatik, nem malificium, de kétszer kettő négyenél világosabb beneficium. c) Bruck Lajos terve csak annyira pártoltatik, mennyire ez saját költségén vaspályát építeni szándékoznék; de a' jövedelmi garantíát nemcsak nem vállaljuk el, sőt annak egyenesen ellenszegülünk. Szóba hozott ama körülmény is, mikint a' különben mostohább fekvésű felsőbb megyékre az ország legkevesb figyelemmel van 's mind azok, mik országos költségellétesítettnei tervezetnek, csak egy pont felé irányoztatvák e' szerint tehát a' Nemzeti ujságnak: Miser ubique jacet' czikke itt is többnél vizshangra talált. Hogy a' dologban van valami tagadhatlan, de részletességebe bocsátkozni ezuttal nem szándékom. f) Számos honosítási ajánlatra nézve előbbi határozatunk megújítottat; melyly alkalommal egy szónok kimondá, mikint ő érdemnek, nem tekintheti ha valamely idegen magyar kisasszonyt vesz nőül 's e' részben igaza lehet, mert azon következő magamagától foly, hogy vagy a' magyar kisasszonyok vannak olly szorult állapotban, miszerint az idegeneket honosítással illetőleg édesgetni, illetőleg megjutalmazni kell azért ha nélkül elszedik azokat, vagy pedig hogy ezen idegenek a' benszülőttekkel sokkal érdemesbék 's tudja isten minő elsőbbséggel bírnak mint ifjaink. Erről valóban mondhatni: difficile est satyram non scribere. g) Klieglmüegépet ajánló Esztergommegye levele csak tudomásul vétetett azon elvnel fogva, mert pénzajánlatokba részletenkint bocsátkozni nem akarunk. h) Abauj felszólítása, melyly szerint ez a' eperjesi váltótörvényszéknek Kassára áttételét országgyűlési indítványozni kívánja, követink által pártoltatni fog. i) A' Marhahus ára 14krb. továbbis megmaradt, az ürühús aug. 20ig 9 krért, azontul 8 méretni rendeltetik. —

A m e r i k a .

Jun. 13ig terjedő washingtoni tudósítás szerint Tyler elnök azon esetre, ha Mexikót Texas egybekapcsoltatása iránt csak némileg is megnyerhetné, jövő sept. rendkívüli congressust hirdettet. Mint mondják Mexikónak Texasnak éjsz. statusokkali öszszekapcsoltatása iránt nem sok kifogása lett volna, ha egyezvényről a' washingtoni korm. által kellőleg értesítették. Tyler egyébiránt reményli, hogy a' senatus többsége jövő sept. öszszehívandó congressusban a' kapcsolási szerződvény iránt hajlandóbbnak fog mutatkozni. Ujyorkból írják, hogy mult hó közepén részint Angliából részint Németországból mintegy 8270 kivándorlott lakos lépett ott partra, kik azonnal a' tartomány belsejébe vonultak. A' pennsylvaniai status az egyenes adót elfogadá 's így remélhető, hogy azáltal statusadóssága után járó elmaradt kamaitt rendszeren fogja fizetni.

Hayti újabb tudósítások szerint, Guerrier tábornokot, ki magát Kristófhgnek nevezeti, majd az egész sziget elnökül elösmere. Száműzött elődje Herard Riviere elnök miniszterrel együtt még nem régiben a' sziget spanyol határszélén tartózkodott, hanem legközelebb Jamaikába szándéklott. A' nyolcz kis hadihajókból álló tengerész had, Guerrier mellett nyilatkozott. A' feketék tehát most a' szigeten elhatározó tulnyomósággal bírnak. Alkotványukat hirszerint megakarják változtatni 's helyette szövetséges respubliát létesíteni. —

Spanyolország.

A' barcelonai ayuntamiento a' miniszter. hivatalnokok számára fényes lakomát adott jul. 1. mellyen a' miniszterek nagy része 's az angol követ is jelen volt. Viluma, Meer 's Pavia tábornok a' meghívást nem fogadták el. — A' marokkai szultán megvetvén az angol közbenjárás, olly hangon felelt a' spanyol ultimatumra, mi hadüzenéssel azonos. A' kormány, hoszszu cabineti tanácskozás után a' dipl. testületet értesíté, hogy az alkudozásokkal hogyjon fel. A' jul. 4d. madridi lapok szo-

rint Willalonga parancsnoksága alatt tüstint sereg indult Ceutába, a' kormány szándéka szerint Tangert elfoglalni. A' Heraldo szerint a' kortesozlató parancs jul. 10. tétetett közzé, mint szinte az, melyly az új kortest oct. 10re öszszehija. Murciában, illy kiáltások közt: „éljen Espartero!“ némi nyugtalankodás történt; mit azonban a' rendőrség tüstint elnyomott.

A' minisztereket julius 8dik várják Madridba. A' Tiempo szerint azon marokkai hadfőnököt, kik a' francia csapatokat megtámadták, a' szultán parancsára mint statusvétkeseket rablánczon küldték Fezbe. A' marokkai ügyekre nézve fontos lépés történt. A' kormány 6000 főnyi sereget határozott Ceutaba indíttatni. Galicia ezred is parancsot kapott, hogy a' gibráltári tábor irányában mozogjon. Viluma helyére hihetőleg Narvaez lép, kinek utódja az érdemud de la Torre Ayllon jelenleg schweizeri követ leend.

Portugália.

Mult hetekben Oporto környékén egy a' 8dik gyalog ezredhez tartozó szökevényt fogtak, ki d. Miguelnek adta ki magát, 's diszrendekkel teli mellel csavargott szét az országban, hol az együgyü nép által barátságosan fogadtatott. Ezen jelenet a' kormányra nézve annyiban birt jelentőséggel, mert ezen eset elég tanu arra, hogy a' vidéken d. Miguelhez még rokon szellem csatlakozik, 's melly nem egyéb, mint az alkotványos rendszerrel behozott adófizetés felrugtatásának egyenes követkevénye.

A n g l i a .

O'Connell pörét jul. 4d. kezdték tárgyalni a' felsőházban; a' körülmények ugy mutatkoznak, hogy ítéletén aligha leend változtatás. Campbell Tamás eltaraktatása elvégre jul. 3d. csakugyan 's ünnepélyesen megtörtént. Halandó részei a' wensmünsteri apátságban hamvadnak. A' koporsót közvetlen két unokaöcse követé; aztán Peel, Aberdeen gr. Argyle hg, Morpeth, Brougham, Campbell, Dudley, 's tb. lordok számos mind két házbeli tag kíséretében. Sirköven ez egyszerű emlékirat áll: „Campbell Tamásnak, az „Öröm 's Remény szerzőjének“ megholt 1844d. jun. 15. 47 éves korában.“ Jul. 4d. felső házi ülésben Radnor gr. azon indítványja, miszerint a' levélfelbontási események tárgyában vizsgáló biztosságot szorgalmaz, olly észreveléssel fogadtatott el, hogy e' titkos biztosság négy ellenzéki 's három miniszteri pártbeliből álljon. Normandy marquis kérdésére Aberdeen vizonzá: mikép a' felbontott levelek tartalmából egy szótág sem közölteték idegen kormányval.

Franciaország.

Az olly nagy zajt kelesztett kir. hgi dotatio kényes tárgyában szükséges tájékozhatásul, közöljük a' mostani kir. háztartás költségét rendező 1832d. mart. 2d. törvényt. „Azon esetre— szól az említett törvény— ha a' magányjavak elégtelenek, a' kir. utóbb szülöttei dotatiójáról későbbi törvények fognak rendelkezni.“ Ezen törvény előtt, 's az 1830d. forradalom végeztével, az Orleans család feje, mind birta azt, mi házának az 1825d. junius 15d. 4d. t. czikk szerint régi jóságiból megmaradt. A' hozzácstatolt föltételek ezek voltak. a) A' javadalmas hg tartozott fiait 's fivéreit vitalitiummal ellátni, lyányait pedig 's nővéreit kiházásítani. b) Trónra lépven a' javad. hg jóságai a' koronai javakkal egyesítettnek, mik 1791. előtt a' status- jóságoktul nem különböztek. c) Azon perczen, midőn ez egyesítés megtörtént, a' javadalmazott ági hgeknak, kik ez által, azon urodalmak remélhető (virtualis) örökségi jogától elesetek, joguk nyílt maguk részére a' koronai jóságokból különös javadalmat igényelni, mi azon jogcizimek 's föltételek alatt fiágra szállandó. A' jul. forradalom következtiben— folytatja a' Moniteur— Orleans család javai a' koronaiakkal egyesítetttek; mi által a' kir. utószülöttei a' virtualis örökösödés jogát elveszték 's ezért részökre az említett kárpótlási jog törvényesen kimondatott. Beállván— Moniteur szerint— most már az elégtelenségi eset, a' kir. hgek dotatióját jog 's méltányosság kívánják. A' jul. 1. követkamrai ülésben a' Moniteur után szönyegre kerülvén a' dotatio kérdése, némi rövid szóváltások után, mik azon czikk iránti felelősség körül forogtak 's mit Guizot nyilatkozata szerint a' kormány magára vállaland Lherbette igy folytatá beszédet: Miután a' miniszterség, hogy ugy szólják, a' kérdéses czikk irójának ismeri magát, az a' feletti vitalkozásra is készen kell lennie, mi egész Parisra olly fájdalmason hatott 's az egész országban hasonló érzelmedet ébresztend. Említett czikk sérti köztünk mind azt, kik a' dotatio ellen vittak 's ezt tenni becsületöknek tartották, sérti az előbbi kamarákat, mellyek kétszer tették

félre a' dotatio ügyét, sérti a' mostanit, melly minden dotatio - kérdést félretett 's teend, sőt sérti a' királyságot, adóssággal annyira terheltnek rajzolván azt, mikép tartozását lehelten fizetnie, hacsak a' status vagy családja iránti kötelezettsége ellen nem vét. Guizot: Rejlik é a' nevezett cikkben más, mint mit ez előtt két hónappal a' parkamrában mondtam. Rejlik é abban egyéb, mint az, mit ezen szószekeken annyiszor ismételttem, hányszor a' dotatio kérdése fenforgott? Senkinek sincs azért joga most azon csodálkozni, min két hónappal előbb nem csodálkozott; midőn senkinek sem jutott eszébe tőlem legkisebb felvilágosítást kívánni! 's kívánta volna ezt bár ki, ugyanazt mondtam 's azon szavakat használtam volna, miket ezen pillanatban gyaláznak. Forduljunk a' kérdéses közlés - nem a' dotatio kérdés - alapjára! Kérem: van ebben, mi kormányunkhoz, a' statusintézkedési igazság 's a' közhatalom loyálisához nem illenek? Ha a' kérdést rögtön a' kamrák elébe hozták 's azon igyekeztek volna, hogy meglepetés által nyerjenek: akkor jogszerűleg panaszkodhattak volna önök, de van é most szemrehányásra okuk, midőn a' kormány olly uton eszközli e' tárgy feletti vitakozást, mellyen legmeddőbb kilátások mutatkoznak: a' sajtó útján. Van é eljárás, alkotmányosb, egyszerűbb 's jogosb a' kormányánál? A' kormány csak akkor hozta volna kamrák elé ezen kérdést, mikor meggyőződhetett, hogy az ország tévelygése elhárítvák és szándéka eredményre számíthat. (Zajos félbenszakasztás balról) Ha azon urak, kik megzavarnak, komolyan gondolkoznak azokrul, miket mondani szerenesém van; ugy megfelelhetnek a' következőkre: Törv. hozás elé kell é hozni a' kérdést, ha eredményt nem remélünk, vagy az országot kell felvilágosítani, a' rágalmak 's hazudságokat enyészteni igyekezni? ez azon dilemma, mire feleletet kívánok 's mi a' korm. eljárást szilárdítja.

Lherbette: Átlátja a' kamra, milly fontos és kényes kérdés ez nemcsak jelenre, hanem jövőre nézve is; kényes minden véleményszinezet irányában! Miniszter ur véli, hogy meglepöttünk; épen nem! de fájdalmas érzések keletkeztek bennünk. Vannak olly kérdések, tudjuk, miken nem könnyen adnak tul. Háromszor terjeszték a' szóbeli kérdést itt elé, 's háromszor bukott azt meg! Negyedszer is elő fog terjesztetni 's bukják meg negyedszer is! Pénzről van itt szó. Ámde a' pénz csak mellékoldala ezen kérdésnek. Fődolog itt a' kamrák 's királyság becsülete. A' miniszter mondá, hogy ez uton csak érlelni akarják a' kérdést 's akkor terjeszteti önök elébe, midőn eredmény gyanítható! 'S én az felelem erre: mikép ez, egyike azon kérdéseknek, miket nem kell szüntelen izgatni 's nem illy módon az ország szívébe csempészni. Olly miniszterség, melly magáról nem feledkezik meg, melly a' nemzet érzékenységét tiszteli, még akkor sem hozna szönyegre illy tervet, midőn eredménye iránt biztos, mert illy kérdéseknél az eredmény legbusitóbb! Vegye fontolóra a' miniszterség, hogy ha igy cselekszik, pártok kezébe ad fegyvert; ujra szönyegre hozza, mikép a' budgetet évenként nevelni, a' szegényeknek segélyt kell áldozni, hogy a' kir. család gazdagsága gyarapuljon! A' Moniteur szóbeli cikke igen politikátlan 's ránk nézve sérelmes; mert a' jul.

forradalom-alapította trón ellenének, pártoskodóknak bélyegzi mindazokat, kik a' dotatio ellen küzdenek; állításom szerint pedig ezen trón ellenségei azok, kik azon erőködnek, hogy a' kamra tekintélyét veszítse: status - intézkedésink baráti pedig azok, kik a' forradalom után szilárdított egyezkedés határai közt járnak. 1830b. a' nemzet volt souverain; egy hg állott a' királysék lábainál; kezét nyújtottak neki, hogy fölsegéljék, mondván: itt a' korona illy föltételek alatt, elfogadja ön igy? Van itt egy dolog, mi halasztást nem szenvedhet: felfedezni t. i. a' hibákat, mik az említett cikkben hemzsegnek. Mondatik abban, hogy az Orleans hg család javai a' koronajósággal egyesítettek. Ismerik önök a' régi monarchia törvényeit! midőn a' hg trónra lépett, az mint magányos meghalt, hogy királynak ujdon szülessen; mi által akarták, hogy közte 's a' nemzet közt valódi házasság köttessék. Nem mondom, hogy ezen házasság nem 1830b. köttetett, csak azt, hogy jószágválasztással köttették. 1830. előtt, midőn Xd. Károly trónra lépett, javait a' statusnak engedé; 1830. után ez eset nem állott az Orleans családra nézve. Ekkor elhatározták, hogy a' trónra hit hg jószágai statusjauakkal egyítettessenek. A' király javait gyermekeinek ajándékozta ugyan, de jövedelmeiket maga hozta, 's midőn ugy látszott, hogy magát mindentől megfosztá, megtartott magának mindent 'stb. — A' jul. 9. Moniteur sürgönyökét közöl Bugeaudtól, mellékelve van hozzájuk Gennau marokkai parancsnok jun. 18d. kelt levele, mellyben világosan nyilvánítja, hogy ő háborura nincs felhatalmazva; egyébiránt a' táborfő sürgönyei nem igen érdekesek, kivéven a' jun. 27ről keltet, mellyben jelenti, hogy Abdelkader Usdához ismét 7—8 órányira közeledett.

Szerbia.

Néhány nappal ez előtt Belgrádban sajtószéri 's következményiben nagyon fontos esemény fordult elő. Egy török cigányt meg nem fizetett fejadója miatt cigányfőnöke maga elibe hivatván megcsapatá 's azonnal be is csukató. Hafizpasa a' belgrádi parancsnok, erről értesítvén, szolgálattelvő tisztjeit kétszer küldé az adószedő cigányfőnökhöz (areesli-hoz) azon utasítással, hogy becsukott jobbágyát rögtön szabad lábra állítsa, ki azonban ezen parancsnak engedelmeskedni vonakodott. Felindulva a' szerb hivatalnok ezen dacos önfeljűségén, Hafiz pasa este hozzá ment, 's előtte kinyilatkozatá, hogy ő azért, mivel jobbágyával méltatlanul bántak, 's ezáltal a' szultánt 's kormányzóját kigunyolták magát a' haracszedő foglyának nyilatkozatja, 's őt mint imént jobbágyát bizvást vasra veretheti. Ezen nyilatkozat után Hafiz pasa a' földre leült, vasra veretési kívánatát többször megújítá, 's arca olly alakot öltött, mellyből világosan magyarázható volt, hogy onnan távoznia nem akar. A' történet első hírére a' rendőr tiszték, azután a' miniszterek végre maga Sándor fejdelem is oda siettek, 's kérelmekkel ostromlák a' pasát, hogy szándékától álljon-el, 's térjen a' várba vissza. Csak hosszú 's erős kérelmek után sikerült a' pasát arra bírni, hogy a' fejdelemhez menjen, hol egész éjfélig maradt, 's honnan először a' török előjárók 's papok szoros meghatározása után távozott. Hogy ez alkalommal számos

szerb és török nép csődült össze, 's ezt mint jövő elenségeskedés kezdetét magyarázhatni, magától értetik. — Állítólag ez éjjel a' rendes katonaság közepett egy özszeesküvés fűdötetett fel. Az özszeesküdtek fejének Nenadovics Svetozar őrmesternek czélja volt volna, bizonyos zendü'ni kész katonasággal, Sándor fejdelmet, minisztereit, 's tanácsosait még saját atyját sem véve ki, megölni. Szerencsére a' szándék jókor felfűdötetett, meghusított, 's Nenadovics őrmester, ki egyébiránt Sándor fejdelemmel rokon, szigoru fogságba tételett. Közönségesen beszélnek, hogy a' rendes katonaság közt elégtelenség uralkodik, 's hogy a' kormánynak mindnyáját elbocsátani volna szándéka. Ez igen nagy jelentőségű lenne, annál inkább, mivel a' tartomány belsejében is minden jel oda mutat, hogy legközelebb ismét új zendülés fog bekövetkezni. Előjelül tekinthetni többi közt a' rablócsapatokat, mellyek többnyire politikai természetűek levén, egyedül a' tisztviselőknél töltik boszujokat 's kitűzött czéljok, a' nemzet fölemelése. Illy guerrillaféle rablócsapatokkal tönve az egész tartomány, 's már állítólag néhány hivatalnok esett politikai forrásból eredt boszujok áldozataul. A' senatus egykori alelnöke Stojan Simics, ki néhány hónappal ezelőtt hagyá el szolgálatát, 's Oláhországba vonult, e' napokban a' senatus elnökévé nevezetett. Tudva van hogy ő, a' Vucscics elleni párt főnöke, 's alkalmasint épen ezért emelheté a' fejdelem ezen fontos hivatalra. Az albániaiak még mindig be-beűtögetnek Szerbiába, a' nélkül hogy a' tetteseket elcsíphetnék. Vucscics és Petronievics f. h. 1jén Konstantinápolyba érkeztek.

Görögország.

Görögország a' béke malasztit aligha sokáig élvezendi 's az egyensúly libellaja talán megállapodni soha nem fog. Közlebb Tsavellas tábornok Akarnaniába küldetett, hogy a' háborgó kedélyeket megnyugtassa. Oda érkezte után Grivassal hamar levelezésbe bocsátkozott, kinek becsületszava lekötése mellett teljes bocsánatot ígért, ha vele Athenbe visszamenend. Erre Grivas Papin francia gőzösré szállott. A' piráusi kikötőbe érven, Tsavellas azonnal értesíté a' miniszterséget azonban ez ugy vélekedett, hogy Tsavellas meghatalmazási körén túlhágot, 's azon volt hogy Grivas haditörvényeszek elibe állíttassék. Mire elfogató parancs iratván alá, Papin francia gőzösré küldetett, hanem Grivas a' francia lobogó védelmére hivatkozott, melly alatt tartózkodik, 's a' hajókaptányi vonakodott ott kiszolgáltatni, azt állítván, hogy egy utast egy külhatalom hajóján nem fogathatni el. Ezen nyilatkozat a' miniszterség és Piscatory francia követ közt élénk vitára nyújtott alkalmat, mellynek végre mégis az lett következése, hogy Grivas Diligente nevű hadihajóra vitetett, melly őt hihetőleg Hellas partjaitól messze távolítandja. A' kerületekben folyvást nagy forrongás uralkodik, sőt a' fővárosban is nagyon feszengnek a' kedélyek. Illy körülmények közt a' miniszterség semmi esetre nem tarthatja fen magát sokáig. A' várva várt sz. pétervári sürgöny, melly szerint a' görög alkotvány az orosz czár részéről elismertetett mult hó 14kén végre megérkezett. E' szerint a' megszakadt diplomatikai viszonyok Orosz és Görögország közt ismét helyreállndnak.

É R T E S Í T Ő.

Gschwindt M. a' „Dohányzóhoz“ a' postával szemközt ajánlja **Magyar Plantage szivarait** mellyek különös jónemű fűszeres levelekből készitvék. Egyszerűs mind jó száraz 's az annyira kedvelt **Nemzeti szivarokat** és a' **társasági dohány** név alatt, olly kedvesen fogadott gyöngye kevereket. 1—3

H i r d e t v é n y.
A' diósgyőri kir. koronai uradalom részéről közhírré tétetik, hogy Miskolcztól 2 1/2 órány távolságra fekvő Mohi puztán létező uradalmi juhmajorban 80 darab kos. 275 db. anya, 66 db 2 esztendősjerke, 155 db öreg, 145 2 esztendősjerke, 155 db öreg, 145 2 esztendősjerke, 155 db öreg, 145 2 esztendősjerke mind finomított szőrű, f. é. augusztus 19kén tartandó árverés útján a' többet ígérőnek készpénzért el fog adatni. Budán, junius 5kén 1844. 1—3

H i r d e t v é n y.
A' nm. magyar kir. udvari kinstár bűjt-más hava 27ről 10, 183, szám alatti rendelete következtében, tek. Hont megyében kebelező Ináncsi telek hat egymásután következő évekre, és pedig: 1844. november 1ső napjától egész 1850. ha-

szonbérbe adatik. Az árverés f. év augusztus 1ső napján az Ipoly-sághi kir. sóhivatalnál az előbbeni feltételek mellett, mellyek az említett kir. sóhivatalnál meg nézhetők, fog tartatni; — haszonbérbe venni kívánók árverés előtt 15. p. forint bánatpénzt letenni kötelezettenek, Ipoly-sághi k. sóhivatal. Pünkösthava 30dik napján 1844. 1—3

H i r d e t v é n y.
A' nm. magyar kir. helytartótanács rendelkezése következtében a' csakovai alapítványi uradalom részéről ezennel közhírré tétetik, hogy f. évi augusztus hó 12kén Csakován szokott reggeli órákban tartandó árverés alkalmával, a' szeszes italok kimérési joga a' pálinka-főző-üstök utánjáró taxákkal együtt Csakovárt, Petrományon és Obádon, ugy nemkülönben Csakovárt ezen joghoz tartozó 19 hold réten kívül több uradalmi koresmabeli épületekkel, és ottan találtató eszközökkel ujonan 6 egymásután f. 1844ik évi november 1ső napjától számítandó évekre bérbe adatni fog.

Bérleni kívánók szokott bánatpénzzel ellátva ezennel illendően meghivatalnak. Költ Csakovárt, julius 3kán 1844. Zák József tisztartó. 1—3

Vendéglo iránt árverési hirdetés.
A' magyar kir. tudományos Egyetem kórházi mellett levő vendéglo'i hivatalra (traitteursgre) folyó esztendői julius 30kán delutáni 3 órakor, Pesten hatvani utczában, az orvosi kar épületében nyilvános árverés fog tartatni, mellynek alkalmával az említett kórház betegeinek élelemmel ellátása arra fog bízatni, ki azt legoleosóbban magára vállalandja, 's a' neki által adandó konyhabeli és más eszközökre nézve biztosítékul 100 főt pengő pénzben, vagy annyival felelő kezes - levelet, mellyek az egyetemi pénztárban fognak tartatni, az árverés előtt leteend, és arra kötelezendő magát, hogy az ételeket naponkint háromszor, u. m. reggel, délben és este a' földszint létező konyhából a' második emeleten levő kórházakba szétosztás végett saját emberei által felvitetendi. Ezen hivattal szabad szálláson kívül, még 20 öl cserfa is van egybekötve; a' vele kötetendő szerződés egyéb feltételeit az Egyetem írószobájában szokott hivatalos órák alatt naponkint megtekinthetni. Kelt Pesten julius 9kén 1844. 2—3

Árverési hirdetés.
Folyó 1844dik esztendői jul. 30kán d. u 4 órakor a' pesti királyi tudományos

egyetemi orvosi kar épületében, hatvani utczában tartandó nyilvános árverés útján az egyetemi kórházak ruháinak mosása, mellyek száma hetenkint általfján véve mintegy 300 darabot tehet, annak fog átadatni, ki a' mosást legoleosóbban magára vállalni kész leend. Mindazáltal azok, kik az árverés-hez bocsátatni akarnak, az ő erkölcsű magokvisellete felől hiteles bizonyítványt előmutatni és 60 pengő főt biztosítékul letenni, vagy e' helyett elfogadható kezes állítani kötelezettenek. Kelt Pesten jul. 9kén 1844.

Árlejtési hirdetés.
Tekintetes Pest vármegye udvarházának 1844 és 1845ik évi szükségére 483. erdei öl cserfa: 300. erdei öl tölgyfa, a' Soroksári eszűbe pedig 100 erdei öl tölgyfa rendeltetvén árlejtés útján megszeretetni; kiknek ezen szállítás elvállalására kedvök volna folyó évi Augustus 25én delutáni 11. órára a' megyei udvarházhoz meghivatoak. A' feltételekről az első alispáni hivatalnál azalatt is bővebb tudomást szerezhet mindenki. Kelt Pesten junius 30án 1844. Dabroviczky, Simon nk. első alispán. 2—3

Dunavizsítás: jul. 19kén 11' 0'' 0'' a' 0' fölött.